

Eric Veldpaus over rapport AFM

Reactie op het rapport van AFM d.d. 1 april 2021 “Meer aandacht nodig voor de verantwoording van kosten door pensioenfondsen”

Op 1 april 2021 heeft de AFM het rapport “Meer aandacht nodig voor de verantwoording van kosten door pensioenfondsen” gepubliceerd. Goed dat de AFM benadrukt dat kosten in context moeten worden beoordeeld. Wat zijn de kosten en wat krijg ik er als deelnemer voor terug? Een deel van de kosten zijn het gevolg van beleidskeuzes door het bestuur van het pensioenfonds. Het bestuur kan er bewust voor kiezen een hoge mate van service te verlenen aan de deelnemers. Hier staan dan wel hogere kosten tegenover. Ook kan het bestuur, rekening houdend met het risico, kiezen voor beleggingscategorieën die hogere kosten met zich meebrengen met naar verwachting een hoger en/of stabiel rendement. Deze beleidskeuzes moeten worden meegewogen om een goed oordeel te kunnen geven over de prestaties van het pensioenfonds.

Bij het schrijven van de Aanbevelingen uitvoeringskosten in 2011 hebben wij ons gerealiseerd dat het berekenen van het kostenniveau een eerste stap is in het kostentransparantie dossier. Sinds het uitbrengen van de Aanbevelingen is het rapporteren van de daadwerkelijke kosten over het algemeen snel en goed opgepakt door de pensioensector. Terecht merkt de Pensioenfederatie hierover op dat wij in Nederland tot de koplopers behoren met het transparant rapporteren van de kosten. De volgende logische stap is het kostenniveau vergelijken met andere pensioenfondsen zodat het kostenniveau van het pensioenfonds goed kan worden geanalyseerd.

Op verzoek van en samen met de sector heb ik het uitgebreide IBI Benchmarkrapport ontwikkeld dat volledig aansluit op de Aanbevelingen uitvoeringskosten. Veel aandacht wordt besteed aan de redenen waarom kosten afwijken. Ook geven wij antwoord op de vraag: Wat krijgt de deelnemer hiervoor. Bij vermogensbeheer is dit het rendement en bij pensioenbeheer het dienstenniveau en een (complexe) pensioenregeling. Primair is het rapport ontwikkeld voor het bestuur van het pensioenfonds. Aan de hand van ons rapport zijn onze cliënten in gesprek gegaan met de dienstverleners en hebben door optimalisatie structureel miljoenen euro's aan kosten kunnen besparen.

Een mooie bijkomstigheid is dat het IBI Benchmarkrapport ook duidelijke informatie bevat om de belanghebbenden te informeren over de uitvoeringskosten. Belangrijk is dat de deelnemers goed wordt uitgelegd waarom kosten van andere pensioenfondsen afwijken. Het niveau van de kosten is niet bepalend of een fonds goed of slecht presteert. Zelfs lage vermogensbeheerkosten kunnen gezien de beleidskeuzes van het bestuur nog te hoog zijn. In de afgelopen jaren hebben cliënten aan de hand van ons rapport de kosten in perspectief kunnen plaatsen en in context kunnen rapporteren aan de deelnemers. Een goede en duidelijke toelichting voor de deelnemers is in mijn ogen een van de belangrijkste punten uit het AFM-rapport. Een mooie en uitdagende opdracht voor het bestuur van het fonds!

In het nieuwe pensioenstelsel wordt het rendement na kosten één of dé bepalende factor voor de hoogte van het uiteindelijke pensioen. Daarmee worden de uitvoeringskosten nog belangrijker in het nieuwe pensioenstelsel waar binnen één pensioenfonds zelfs sprake is van verschillende cohorten met verschillende kostenniveaus. Belangrijk is dat juist in het nieuwe stelsel deelnemers inzicht in deze kosten hebben zodat een discussie mogelijk is over de kosten en de baten. Het AFM-rapport sorteert daar op voor en slaat de AFM de spijker op de kop! Kosten behoor je in context te beoordelen.

Amsterdam, 2 april 2021

Eric Veldpaus RA is auteur en opsteller van de Aanbevelingen uitvoeringskosten van de Pensioenfederatie.